

Nieuwsbrief - STAB OGR Updates

Nummer 13, 2023

Redactie: mr. G.A. Keus, mr. J.K. van de Poel, mr. ir. O.W.J.M. Scholte, mr. R. Veenhof en bc. K-RMT P.A.H.M. Willems.

INHOUDSOPGAVE

Rechtbank

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2023:2931](#) 16-06-2023

Omgevingsvergunning milieu/Reusel-De Mierden

Raad van State

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2023:2418](#) 21-06-2023

Omgevingsvergunning milieu/Horst aan de Maas

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2023:2081](#) 31-05-2023

Bestemmingsplan/Geldrop-Mierlo

Annotatie

[\(On\)aanvaardbare gevolgen van een bestemmingsplan: geluid van warmtepompen en aantasting van privacy](#)

mr. R. Veenhof

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning milieu/Horst aan de Maas

De actualiseringsplicht uit artikel 2.30 Wabo is, gelet op het tijdsverloop van vier jaar en de sinds de vergunningverlening beschikbaar gekomen nieuwe inzichten over het rendement van luchtwassystemen, aan de orde.

Casus

Verzoek om intrekking dan wel actualisatie van een omgevingsvergunning milieu voor een varkenshouderij. Aan het verzoek ligt ten grondslag dat de vergunde bedrijfsvoering leidt tot een (ernstige) geuroverbelaste situatie en dat er in de vergunning ten onrechte van wordt uitgegaan dat het luchtwassysteem goed is voor een geuremissiereductie van 70%.

Op 20 juli 2018 is de Regeling geurhinder en veehouderij gewijzigd, daarbij zijn de rendementen voor geur voor bepaalde luchtwassystemen aangepast. Voor deze procedure is van belang dat de geuremissiefactor voor het aangevraagde luchtwassysteem van het type BWL 2006.14 is verhoogd, waarbij niet langer wordt uitgegaan van een geurreductie van 70%, maar van 30%.

Het college heeft het verzoek tot intrekking of actualisering van de omgevingsvergunning afgewezen.

Rechtsvragen

1. Diende het college de vergunning te toetsen op basis van de actualiseringsplicht uit artikel 2.30 Wabo?
2. Op welke wijze moet het college beoordelen of er aanleiding is om de vergunning in te trekken?
3. Heeft het college beoordeeld of er aanleiding is om de vergunning in te trekken?

4. Dient bij die beoordeling ook de geurbelasting ter plaatse van woningen van derden te worden betrokken?

Uitspraak

1. Op grond van artikel 2.30, eerste lid, van de Wabo beziet het bevoegd gezag regelmatig of de voorschriften die aan een omgevingsvergunning zijn verbonden, nog toereikend zijn gezien de ontwikkelingen op het gebied van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu en de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu. De Afdeling constateert dat weliswaar de omgevingsvergunning pas bij de uitspraak van de Afdeling van 11 november 2019 volledig onherroepelijk is geworden, maar dat die uitspraak uitsluitend zag op de geluidaspecten van de inrichting. De beoordeling van de geurhinder van de inrichting heeft voor het laatst plaatsgevonden in het aanvankelijke besluit tot verlening van de revisievergunning in 2016. Gezien het tijdsverloop tussen 2016 en 2020 en de sinds 2016 beschikbaar gekomen nieuwe inzichten over het rendement van luchtwassystemen, kan niet worden gezegd dat de actualiseringsplicht van artikel 2.30 van de Wabo nog niet aan de orde was.

2. Artikel 2.33, eerste lid, van de Wabo bepaalt onder welke omstandigheden een omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk moet worden ingetrokken. Zoals de rechtbank heeft overwogen, is voor toepassing van artikel 2.33, eerste lid, aanhef en onder d, van de Wabo niet doorslaggevend of de omgevingsvergunning in het belang van de bescherming van het milieu opnieuw zou kunnen worden verleend. Om tot intrekking van een eenmaal verleende en onherroepelijke omgevingsvergunning over te kunnen gaan, moeten de door die vergunning toegestane milieugevolgen zo ernstig zijn, dat zij niet alleen als ongewenst, maar zonder meer als ontoelaatbaar nadelig kunnen worden aangemerkt. Bij de beantwoording van de vraag of zich ontoelaatbaar nadelige gevolgen voordoen, heeft het college beoordelingsruimte. Die ruimte wordt onder meer begrensd door wat uit de meest recente algemeen aanvaarde milieutechnische inzichten voortvloeit (vergelijk de uitspraken van de Afdeling van 20 april 2011, ECLI:NL:RVS:2011:BQ1906, 19 september 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BX7699, en 15 januari 2020, ECLI:NL:RVS:2020:108).

3. De Afdeling oordeelt als volgt. Uit de overwegingen 8.1 en 8.2 volgt dat het college in het verzoek van [partij] onder meer aanleiding had moeten zien om te beoordelen of de inrichting ontoelaatbaar nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaakt. De rechtbank heeft terecht overwogen dat het college ten onrechte niet heeft beoordeeld of de geurbelasting die zal optreden in de omgeving van de inrichting ontoelaatbaar nadelig zal zijn. Uit het besluit van 2 maart 2020, waarbij het verzoek tot intrekking of wijziging van de omgevingsvergunning is afgewezen, volgt namelijk alleen maar dat het college de mogelijkheden zal onderzoeken tot

het actualiseren van de omgevingsvergunning in de zin van artikel 2.31, eerste lid, aanhef en onder b, in samenhang met artikel 2.30, eerste lid, van de Wabo. Uit het besluit volgt niet dat het college naar aanleiding van het verzoek de omgevingsvergunning heeft getoetst aan de dwingende (eerste lid) en ‘discretionaire’ (tweede lid) intrekkinggronden uit artikel 2.33 van de Wabo.

4. Anders dan [appellant sub 2] stelt, heeft de rechtbank in dat kader verder terecht overwogen dat het gaat om de geurbelasting voor de omgeving van de inrichting waarin niet alleen [partij] maar ook andere omwonenden wonen. Zoals in de overzichtsuitspraak over het relativiteitsvereiste is overwogen, ligt in artikel 8:69a van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) besloten dat degene die vernietiging van een besluit beoogt, zich in beginsel niet met succes kan beroepen op belangen van anderen. Maar, als een appellant zich beroept op overschrijding van een norm en betoogt dat deze overschrijding nadelige gevolgen voor zijn woonsituatie heeft, kan hij ter onderbouwing van de normoverschrijding wijzen op onderzoeksgegevens waaruit naar voren komt dat deze norm ter plaatse van een woning van een derde in zijn directe omgeving wordt overschreden (uitspraak van 11 november 2020 (ECLI:NL:RVS:2020:2706), onder 6.4 en 6.5). Dit geldt ook voor normen die zien op geurbelasting, zie de uitspraak van 15 december 2021, ECLI:NL:RVS:2021:2839, onder 37.3.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 21-06-2023

ECLI: ECLI:NL:RVS:2023:2418

Zaaknummer: 202105357/1/R1

Wetsartikelen: 2.30 Wabo, 2.33 lid 1 Wabo en 8:69a Awb

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning milieu/Reusel-De Mierden

De rechtbank oordeelt dat artikel 3, vierde lid van de Wgv (de zogenoemde 50%-regeling) buiten toepassing moet worden gelaten wegens strijd met artikel 5, eerste lid, van de SMB-richtlijn.

Casus

Het college heeft een revisievergunning verleend voor het samenvoegen van twee varkenshouderijen tot één inrichting. De vergunning ziet in het vernieuwen van een aantal stallen. Het aantal te houden varkens neemt met ongeveer 1.000 toe tot 10.500. Bij een aantal geurgevoelige objecten in de omgeving wordt de gemeentelijke geurnorm voor woningen in het buitengebied (5 ouE/m³) en in de bebouwde kom (0,1 ouE/m³) overschreden. Uitbreiding van het aantal dieren is slechts mogelijk na toepassing van artikel 3, vierde lid, van de Wet geurhinder en veehouderijen (Wgv) (de 50%-regeling). Omwonenden hebben beroep ingesteld. Zij betogen onder meer dat artikel 3 van de Wgv is aan te merken als een plan of programma in de zin van de SMB-richtlijn (2001/42/EG). Zij stellen dat om die reden, bij het opstellen van de regeling, een strategische milieubeoordeling (SMB) had moeten worden gemaakt.

Rechtsvragen

1. Is de Wgv een plan of programma als bedoeld in artikel 2, onder a, van de SMB-richtlijn?
2. Is de Wgv voldoende kaderstellend om als plan of programma in de zin van de SMB-richtlijn te kwalificeren?
3. Heeft de uitspraak directe gevolgen voor veehouderijen met omgevingsvergunningen die met toepassing van artikel 3, vierde lid, van de Wgv zijn verleend?

Uitspraak

1. De rechtbank is van oordeel dat de Wgv voldoet aan de criteria, vermeld onder de twee

gedachtestreepjes van artikel 2, onder a, van de SMB-richtlijn. De Wgv is op nationaal niveau opgesteld en vastgesteld door de Staten-Generaal. De Wgv is een wet in formele zin, maar in artikel 2, onder a, van de SMB Richtlijn zijn wetten in formele zin niet expliciet uitgesloten. Ook een wet in formele zin kan volgens de rechtbank een plan of programma zijn in de zin van de richtlijn.

2. De vervolgvraag is of de Wgv voldoet aan het criterium in artikel 3, tweede lid, aanhef en onder a, van de SMB-richtlijn. Het is een wet met betrekking tot landbouw. De Wgv vormt tevens het kader voor de toekenning van toekomstige vergunningen. De rechtbank ontleent aan het arrest van het Hof [van 22 februari 2022, ECLI:EU:C:2022:102] dat de Wgv niet alleen een rechtstreeks werkend kader moet zijn, maar ook voldoende gedetailleerde (beoordelings)regels moet bevatten over de inhoud, voorbereiding en uitvoering van projecten (zie de overwegingen 62 en 74 van het arrest van het Hof). In de zaak die het Hof moest beoordelen, werd niet aan dit criterium voldaan. Naar het oordeel van de rechtbank voldoet de Wgv wel aan dit criterium (zoals dat in de SMB-richtlijn is gesteld en door het Hof wordt uitgelegd). Daartoe overweegt de rechtbank als volgt.

De Wgv is het exclusieve toetsingskader voor de beoordeling van geurhinder van dierenverblijven, gelet op artikel 2, eerste lid, van de Wgv. Dit is bevestigd in de uitspraak van de Afdeling van 15 april 2020, waarin de Afdeling oordeelde dat het bevoegd gezag niet uit voorzorg geuremissiefactoren op basis van de Wgv buiten toepassing mag laten. De Wgv werkt rechtstreeks bij de verlening van iedere vergunning voor dierenverblijven en bevat zelf uitputtende (en gedetailleerde) beoordelingsregels. Weliswaar voorziet artikel 6 van de Wgv in de mogelijkheid om bij gemeentelijke verordening af te wijken van de geurnormering in artikel 3, eerste lid, van de Wgv, maar de wetgever heeft deze maatwerkbenadering niet verplicht gesteld. Als de gemeenteraad niet van deze bevoegdheid gebruikmaakt, wordt teruggevallen op de normen en afstanden in artikel 3, eerste en tweede lid van de Wgv. Deze bevoegdheid van de gemeenteraad voor het vaststellen van een geurverordening doet dus niet af aan het exclusieve kaderstellende karakter van de wet voor de beoordeling van geurhinder vanuit dierenverblijven bij veehouderijen. De rechtbank benadrukt dat artikel 3, vierde lid van de Wgv ook kaderstellend is. Dit artikel bevat gedetailleerde en dwingende regels voor de beoordeling van een aanvraag om vergunningen in overbelaste situaties bij een toename van het aantal dieren in een bepaalde diercategorie. Dat artikel bepaalt namelijk dat bij overschrijding van de in artikel 3 van de Wgv opgenomen normen of bij overschrijding van de op basis van artikel 6 van de Wgv bij gemeentelijke verordening vastgestelde normen, toch een vergunning wordt verleend als de geurbelasting van de veehouderij niet met meer dan 50% van de geboekte milieuwinst toeneemt.

De rechtbank stelt daarom vast dat ook wordt voldaan aan het criterium in artikel 3, tweede lid, aanhef en onder a, van de SMB-richtlijn en dat de Wgv voldoende kaderstellend is om als plan of programma in de zin van de SMB-richtlijn te kwalificeren.

3. Voor alle duidelijkheid merkt de rechtbank verder op dat deze uitspraak geen directe gevolgen heeft voor veehouderijen met omgevingsvergunningen die met toepassing van artikel 3, vierde lid, van de Wgv zijn verleend. Als over deze vergunningen niet meer wordt geprocedeerd en ze in rechte onaantastbaar zijn, behouden de vergunningen het rechtsgevolg dat zij hebben. De betreffende bedrijven hebben na deze uitspraak dus nog steeds een vergunning voor die activiteit. Deze vergunningen zelf zijn niet aan te merken als plan of programma en het Unierecht verplicht niet tot intrekking van deze omgevingsvergunningen. De rechtbank verwijst naar haar uitspraak van 11 juli 2022 [ECLI:NL:RBOBR:2022:2833].

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 16-06-2023

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2023:2931

Zaaknummer: 22/1639

Wetsartikelen: 3 lid 4 Wgv

ANNOTATIE

**(On)aanvaardbare gevolgen van een bestemmingsplan:
geluid van warmtepompen en aantasting van privacy****mr. R. Veenhof*****Annotatie bij ABRvS 31 mei 2023, ECLI:NL:RVS:2023:2081***

1. Op 31 mei 2023 heeft de Afdeling uitspraak gedaan over het bestemmingsplan 'Mierloseweg 40 Geldrop' (ECLI:NL:RVS:2023:2081). In deze annotatie zal ik ingaan op twee aspecten die in deze uitspraak aan de orde komen: de cumulatieve geluidbelasting van warmtepompen en de aantasting van de privacy. In de annotatie wordt eerst beschreven wat het bestemmingsplan mogelijk maakt. Vervolgens zal ik in het kader van de geluidbelasting van warmtepompen kort stilstaan bij het wettelijk kader, waarna ik het oordeel van de Afdeling bespreek. Afsluitend komt het oordeel van de Afdeling over de gevolgen van het plan voor de privacy van één van de appellanten aan de orde, waarbij ook kort zal worden stilgestaan bij de huidige lijnen in de rechtspraak van de Afdeling. Per onderwerp zal kort het geschil worden weergegeven.
2. De raad van de gemeente Geldrop-Mierlo heeft op 11 juli 2022 het bestemmingsplan 'Mierloseweg 40 Geldrop' vastgesteld. Op de gelijknamige locatie staat een voormalig bedrijfspand. Het voornemen bestaat om dit pand te slopen en een nieuw appartementencomplex met 40 appartementen te realiseren (zie paragraaf 1.1 van de plantoelichting). Om het voorgaande mogelijk te maken is aan het gehele plangebied de bestemming 'Wonen' toegekend. Aan een groot deel van dit bestemmingsvlak zijn de volgende aanduidingen toegekend: 'bouwvlak', 'gestapeld', 'maximum aantal wooneenheden: 40' en 'maximum bouwhoogte: 14,7 m'. Op grond van de planregels is binnen het gehele plangebied derhalve de functie 'wonen' mogelijk gemaakt (zie artikel 3.1, onder a, van de planregels). Binnen het bouwvlak is een hoofdgebouw met uitsluitend gestapelde woningen toegestaan. Het maximaal aantal (gestapelde) woningen bedraagt 40; de maximaal toegestane bouwhoogte van het appartementengebouw bedraagt (bij recht) 14,7 m (zie artikel 3.2.1, onder a, c, d en g, van de planregels).
3. Tegen het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan hebben twee appellanten beroep

ingesteld. Appellanten wonen ten oosten en direct ten westen van het plangebied. De appellant die ten oosten van het plangebied woont, vreest voor parkeer- en verkeersoverlast, schaduwwerking op zonnepanelen en geluidsoverlast als gevolg van het plan. Deze appellant heeft tevens een verzoek ingediend bij de voorzieningenrechter van de Afdeling om een voorlopige voorziening te treffen. Bij uitspraak van 3 januari 2023 (ECLI:NL:RVS:2023:2) heeft de voorzieningenrechter van de Afdeling dit verzoek afgewezen.

De appellant die direct ten westen van het plangebied woont, vreest voor aantasting van privacy, parkeerproblemen en waardedaling van zijn woning als gevolg van het plan.

4. De appellant die ten oosten van het plangebied woont, heeft naar voren gebracht dat de buitenunits van de warmtepompen op het appartementengebouw geluidsoverlast zullen veroorzaken; de raad heeft hiernaar ten onrechte geen onderzoek gedaan. De raad stelt zich op het standpunt dat ten opzichte van voorgaande planologische situatie geen sprake zal zijn van een toename van geluidemissie. Verder meent hij – onder verwijzing naar uitgevoerd onderzoek – dat de vrees voor geluidsoverlast als gevolg van de warmtepompen ongegrond is.

5. Voor geluid als gevolg van warmtepompen is relevant dat het Bouwbesluit 2012 hierover voorschriften bevat. Zeer kort samengevat geldt voor warmtepompen een waarde van 40 dB(A) op de grens met een ander woonperceel of ter plaatse van een te openen raam of deur van een niet-gemeenschappelijk verblijfsgebied (zie artikel 3.8, tweede lid, van het Bouwbesluit 2012 en artikel 3.9, derde lid, van het Bouwbesluit 2012). In dit verband is van belang dat deze norm betrekking heeft op één enkele warmtepomp en geen rekening houdt met cumulatie. Voor een verdere uiteenzetting over het wettelijk kader en rechtspraak van de Afdeling op dit punt verwijs ik naar een eerdere noot van mijn hand (zie ABRvS 28 juli 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1671 en ABRvS 4 augustus 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1752, m.nt. R. Veenhof, zie: OGR 2021-0177 en OGR 2021-0165)

6. De Afdeling overweegt dat in de 'Rapportage geluidsuitstraling installaties' van 22 september 2022 de totale geluidbelasting van de 40 buitenunits van de warmtepompen op het dak van het appartementengebouw is berekend. Hierbij is door de opsteller van de rapportage gesteld dat het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau van de installaties gezamenlijk op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: het Activiteitenbesluit) op de woning niet meer mag zijn dan 50 dB(A), 45 dB(A) en 40 dB(A) in de dag-, avond- en nachtperiode. In de rapportage is berekend dat de geluidbelasting op de woning van de appellant die ten oosten van het plangebied woont 30 dB(A) bedraagt, als alle 40 warmtepompen 24 uur per dag vol in werking zijn. Dit ligt 10 dB lager dan de norm in nachtperiode op grond van het Activiteitenbesluit. In de rapportage is geconcludeerd dat geen geluidsoverlast zal optreden bij de woning van deze appellant. De Afdeling begrijpt de

rapportage zo, dat de raad voor de beoordeling van de aanvaardbaarheid van de cumulatieve geluidbelasting aansluiting heeft gezocht bij de normen van artikel 2.17 van het Activiteitenbesluit. De raad mocht dit doen volgens de Afdeling. Gelet op de onderzoeksresultaten bestaat volgens de Afdeling geen aanleiding om aan te nemen dat onaanvaardbare cumulatieve geluidhinder zal optreden als gevolg van de buitenunits van de warmtepompen.

7. Allereerst merk ik op dat de Afdeling in haar rechtspraak – na de uitspraken die in de hiervoor aangehaalde annotatie zijn besproken – heeft overwogen dat de raad er in beginsel van mag uitgaan dat het voldoen aan de enkelvoudige norm in het Bouwbesluit 2012 ook betekent dat zich geen onaanvaardbare cumulatieve geluidhinder zal voordoen. Dat kan anders zijn wanneer zich bijzondere omstandigheden voordoen op grond waarvan in een concreet geval reden bestaat om aan dat uitgangspunt te twijfelen (zie ABRvS 24 augustus 2022, ECLI:NL:RVS:2022:2445, r.o. 4.1 en ABRvS 3 mei 2023, ECLI:NL:RVS:2023:1723, r.o. 5.2).

In dit geval is onderzoek verricht naar de cumulatieve geluidbelasting van de buitenunits van de warmtepompen. Uit de voorliggende uitspraak volgt dat de raad bij zijn beoordeling van de cumulatieve geluidbelasting aansluiting kan zoeken bij de normen in artikel 2.17 van het Activiteitenbesluit. Een andere mogelijkheid is dat de cumulatieve geluidbelasting inzichtelijk wordt gemaakt, waarna de raad een afweging maakt over de aanvaardbaarheid hiervan (zie ABRvS 26 april 2022, ECLI:NL:RVS:2022:1242, r.o. 14.1).

8. Voor de (beoordeling van de) cumulatieve geluidbelasting van de buitenunits van de warmtepompen in dit geval wijs ik verder nog op het oordeel van de voorzieningenrechter (zie ECLI:NL:RVS:2023:2, r.o. 9.2). De voorzieningenrechter concludeert dat de totale geluidbelasting van de buitenunits onder de enkelvoudige norm van 40 dB(A) blijft, zodat niet hoeft te worden gevreesd voor onaanvaardbare cumulatieve geluidhinder. Hoewel de aangehaalde data van de rapportages in de uitspraken van de voorzieningenrechter en de Afdeling verschillen (7 oktober 2022 respectievelijk 22 september 2022), is mijn indruk dat de inhoud hiervan gelijklopend is, zodat de oordelen van de voorzieningenrechter en de Afdeling gebaseerd lijken op dezelfde gegevens. In het licht hiervan valt het op dat de voorzieningenrechter en de Afdeling tot een verschillende benadering van de beoordeling van de cumulatieve geluidbelasting komen.

9. De appellant die direct ten westen van het plangebied woont, voert aan dat het plan als gevolg van toegenomen inkijk leidt tot aantasting van zijn privacy. De raad erkent dat het plan leidt tot een afname van privacy van appellant, maar wijst onder meer op de ligging in het centrum en op het maatschappelijke belang van woningbouw.

10. De Afdeling oordeelt dat de aantasting van de privacy van appellant door de toegenomen inkijk op zijn perceel en woning redelijkerwijs niet aanvaardbaar is. In dit verband overweegt zij dat de planregels op geen enkele wijze waarborgen dat de privacy van appellant wordt beschermd. Het plan biedt ruimte voor het realiseren van een woongebouw op een korte afstand tot het perceel van appellant, met volledig zicht op het perceel en de woning van appellant vanuit de beoogde appartementen. Hierbij betreft de Afdeling de geringe afstand van 2 m van het bouwvlak tot de perceelsgrens van appellant en van 11 m tot zijn woning, alsmede de maximale bouwhoogte van 14,7 m binnen dit bouwvlak. Voor zover de raad heeft gewezen op het (concrete) bouwplan, stelt de Afdeling dat niet dit plan voorligt, maar het bestemmingsplan. De Afdeling heeft verder begrip voor het door de raad gestelde maatschappelijke belang van woningbouw, maar volgens de Afdeling kan dit belang ook worden gediend met waarborgen in het plan die voorkomen dat de privacy van appellant onevenredig wordt aangetast. Dat het plangebied in het centrum ligt, betekent naar het oordeel van de Afdeling niet dat de privacy van appellant van geen enkele betekenis is. Nu het privacybelang door de raad onvoldoende in acht is genomen, heeft de raad zich niet op het standpunt kunnen stellen dat het plan strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. Het vaststellingsbesluit wordt door de Afdeling vernietigd vanwege strijd met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening.

11. In dit geval oordeelt de Afdeling (dus) dat de raad de hem toekomende beleidsruimte overschrijdt. Mijn indruk is dat de Afdeling niet in veel gevallen tot deze conclusie komt in het kader van aantasting van privacy als gevolg van een bestemmingsplan. Dit maakt deze uitspraak mijns inziens dan ook interessant. Om de hiervoor weergegeven veronderstelling te toetsen en deze uitspraak in een bredere context te kunnen plaatsen, zijn de uitspraken van de Afdeling van het afgelopen halfjaar doorzocht op het aspect aantasting van privacy. Hieruit komt – in zijn algemeenheid – het volgende beeld naar voren. Voor haar beoordeling van (mogelijke) aantasting betreft de Afdeling een aantal elementen in haar beoordeling, te weten: de afstanden van de woning van een appellant tot aan de ontwikkeling (dit kan de plangrens zijn of een bouwvlak) en de desbetreffende bebouwingsmogelijkheden (goot- en bouwhoogte en omvang van de bebouwing). Zie in dit verband bijvoorbeeld: ABRvS 15 februari 2023, ECLI:NL:RVS:2023:597, r.o. 3.2 en ABRvS 25 januari 2023, ECLI:NL:RVS:2023:282, r.o. 4.3. In deze beoordeling kan ook een rol spelen of sprake is van afschermend groen, zoals een bomenrij, tussen de ontwikkeling en de woning van appellant. Zie in dit verband: ABRvS 11 januari 2023, ECLI:NL:RVS:2023:90, r.o. 17.1 en ABRvS 26 april 2023, ECLI:NL:RVS:2023:1632, r.o. 17.1. Ook kan (bij de weging van de voorgaande elementen) een rol spelen of de woning van appellant staat in een stedelijke/bebouwde omgeving. Zie bijvoorbeeld: ABRvS 15 februari 2023, ECLI:NL:RVS:2023:597, r.o. 3.2, ABRvS 8 maart 2023, ECLI:NL:RVS:2023:954, r.o. 18, ABRvS 15 maart 2023, ECLI:NL:RVS:2023:1047,

r.o. 16.2, ABRvS 12 april 2023, ECLI:NL:RVS:2023:1432, r.o. 8.1 en ABRvS 26 april 2023, ECLI:NL:RVS:2023:1632, r.o. 12.2 en 22.1.

12. Verder heb ik in deze uitspraken ook een voorbeeld gevonden, waarin de raad niet deugdelijk had gemotiveerd dat de gevolgen voor wat betreft (aantasting van) privacy voor appellanten aanvaardbaar was (zie ABRvS 12 april 2023, ECLI:NL:RVS:2023:1445, r.o. 25.4). Daarnaast wijs ik op een uitspraak van de Afdeling van ouder dan een half jaar, waarin de Afdeling tot een gelijklopend oordeel kwam (ABRvS 28 juli 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1654, r.o. 7.3). In deze twee gevallen deed de Afdeling tussenuitspraak en bood zij de raad de mogelijkheid om dit motiveringsgebrek te herstellen dan wel het plan aan te passen. Mijns inziens bevatten deze uitspraken (dus) een minder verstrekkend oordeel dan in de voorliggende uitspraak, waarin de Afdeling oordeelt dat de aantasting van de privacy van appellant als gevolg van het plan redelijkerwijs niet aanvaardbaar is (en waarbij zij overgaat tot vernietiging van het besluit).

13. In een uitspraak van 12 april 2023 (ECLI:NL:RVS:2023:1444) gaat de Afdeling explicieter in op hoe zij haar toetsing van de belangenafweging vorm geeft (zie r.o. 11.3). In deze uitspraak heeft de Afdeling eerst vastgesteld dat het plan voor een aantal omwonenden leidt tot (onder meer) vermindering van privacy. De raad heeft dit bij vaststelling van het plan onderkend en meegewogen. Vervolgens zijn de belangen van omwonenden (die zich tegen planvaststelling verzetten) afgewogen tegen de belangen die gebaat zijn bij herontwikkeling van deze locatie. Deze belangenafweging is volgens de Afdeling een specifiek aan de raad bij de vaststelling van het plan opgedragen taak. In die politiek-bestuurlijke afweging kan de Afdeling alleen treden als deze onevenredig is. Deze overweging van de Afdeling begrijp ik zo, dat zij de belangenafweging die de raad maakt en de uitkomst hiervan – gelet op de context waarbinnen dit plaatsvindt – in beginsel heeft te respecteren. Deze belangenafweging wordt echter wel begrensd door het recht. Dit wil zeggen dat deze belangenafweging – en meer specifiek de uitkomst hiervan – niet onevenredig mag zijn. De (uitkomst van de) belangenafweging toetst de Afdeling aan de norm van artikel 3:4, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht (zie ABRvS 2 februari 2022, ECLI:NL:RVS:2022:285, r.o. 7.10). Van een dergelijke onevenredige (uitkomst van de) belangenafweging was in deze uitspraak van 12 april 2023 geen sprake.

14. Uit de uitspraak van 31 mei 2023 die in deze annotatie centraal staat, maak ik op dat deze toetsing hier anders uitvalt, omdat de Afdeling overweegt dat het maatschappelijke belang van woningbouw ook kan worden gediend met waarborgen in het plan die voorkomen dat de privacy van appellant onevenredig wordt aangetast. Ervan uitgaande dat in het voorliggende plan deze waarborgen (lijken te) ontbreken, komt het mij voor dat de Afdeling van oordeel is dat de (uitkomst van de) door de raad gemaakte afweging onevenredig is en de Afdeling dus aanleiding heeft gezien in deze politiek-bestuurlijke afweging te treden. Gelet op de hiervoor

weergegeven uitkomsten van mijn beknopte jurisprudentieonderzoek lijkt het erop dat de Afdeling niet snel tot deze conclusie komt en dat dit dus een uitzonderlijk geval betreft, waarbij de raad in zijn afweging van alle betrokken belangen het belang van appellant te zeer uit het oog is verloren.

RECHTSPRAAK

Bestemmingsplan/Geldrop-Mierlo

Bij de beoordeling van de cumulatieve geluidbelasting van warmtepompen kan aansluiting worden gezocht bij de normen van artikel 2.17 van het Activiteitenbesluit milieubeheer. De aantasting van de privacy van appellant door toegenomen inkijk is redelijkerwijs niet aanvaardbaar.

Casus

Bij besluit van 11 juli 2022 heeft de raad het bestemmingsplan 'Mierloseweg 40 Geldrop' gewijzigd vastgesteld. Het plan maakt het mogelijk aan de Mierloseweg 40 in Geldrop een nieuw woongebouw met 40 appartementen, een maximum bouwhoogte van 14,7 m en een parkeerkelder te realiseren. De initiatiefnemer heeft het voornemen het bestaande, leegstaande, bedrijfsverzamelgebouw daarvoor te slopen. Tegen het besluit hebben twee appellanten beroep ingesteld. Deze appellanten wonen ten oosten en direct ten westen van het plangebied.

De appellant die ten oosten van het plangebied woont, vreest voor parkeer- en verkeersoverlast ten gevolge van het plan, schaduwwerking op de zonnepanelen van haar woning en geluidoverlast door de buitenunits van de beoogde warmtepompen. De appellant die direct ten westen van het plangebied woont, is het niet eens met het plan, omdat dit volgens hem leidt tot aantasting van zijn privacy, parkeerproblemen en waardedaling van zijn woning.

De voorzieningenrechter van de Afdeling heeft het verzoek om voorlopige voorziening van de appellant die ten oosten van het plangebied woont, afgewezen bij uitspraak van 3 januari 2023 (ECLI:NL:RVS:2023:2).

De appellant die ten oosten van het plangebied woont, betoogt dat de warmtepompen van de nieuw te bouwen appartementen geluidoverlast zullen geven en dat de raad ten onrechte geen onderzoek hiernaar heeft gedaan. De raad stelt dat de wijziging van de bestemming van bedrijfsdoeleinden met milieucategorie 1 en 2 bedrijven naar een woonbestemming met

40 appartementen in het plan niet zal leiden tot een toename van de geluidsemissie. Onder verwijzing naar de 'Rapportage geluidsuitstraling installaties' van S&W Bouwkundig Ingenieurs van 22 september 2022 heeft de raad verder gesteld dat de vrees van appellant voor geluidoverlast van de warmtepompen ongegrond is.

De appellant die direct ten westen van het plangebied woont, voert aan dat het plan leidt tot aantasting van zijn privacy. Bij vaststelling van het plan is onvoldoende rekening gehouden met zijn belangen. De raad erkent dat het plan kan leiden tot meer inkijk op het perceel van appellant en verlies van privacy. De raad vindt dat rekening is gehouden met de belangen van appellant. De raad stelt verder dat hij het maatschappelijke belang van woningbouw groter acht dan het individuele privacybelang van appellant.

Rechtsvragen

1. Kon de raad bij zijn beoordeling van de cumulatieve geluidbelasting van de warmtepompen aansluiting zoeken bij de normen van artikel 2.17 van het Activiteitenbesluit milieubeheer?
2. Heeft de raad het privacybelang van appellant voldoende in acht genomen?

Uitspraak

1. S&W heeft de totale geluidbelasting van de 40 buitenunits van de warmtepompen op het dak van het woongebouw berekend. In de rapportage heeft S&W gesteld dat het langtijdgemiddelde geluidniveau (L_{Ar,LT}) van alle installaties samen op de gevel van een nabijgelegen woning op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer niet hoger mag zijn dan 50 dB(A), 45 dB(A) en 40 dB(A) in de dag-, avond- en nachtperiode. Uit de berekening van S&W volgt dat de hoogste geluidbelasting op de voorgevel van de woning van [appellant sub 1] 30 dB(A) is, als alle beoogde 40 buitenunits op het dak van het woongebouw 24 uur per dag op vol vermogen in werking zijn. S&W heeft geconcludeerd dat deze geluidbelasting zeer ruim, met een marge van 10 dB(A), aan de norm voor de nachtperiode van het Activiteitenbesluit milieubeheer voldoet en dat er geen sprake is van mogelijke geluidoverlast van de buitenunits van de warmtepompen bij de woning van [appellant sub 1].

De Afdeling leidt hieruit af dat de raad bij de beoordeling van de geluidbelasting van de warmtepompen heeft aangesloten bij de normen van artikel 2.17 van het Activiteitenbesluit milieubeheer. De raad kon aansluiten bij die normen. Gelet op de onderzoeksresultaten van de rapportage van S&W is er geen aanleiding voor het oordeel dat de warmtepompen zullen leiden tot onaanvaardbare cumulatieve geluidhinder. Het betoog slaagt niet.

2. Naar het oordeel van de Afdeling is de aantasting van de privacy van [appellant sub 2] door

toegenomen inkijk op zijn perceel en woning redelijkerwijs niet aanvaardbaar. Hierbij betreft de Afdeling de geringe afstand van 2 m van het bouwvlak tot de perceelsgrens van [appellant sub 2] en van 11 m tot zijn woning, de maximale bouwhoogte van 14,7 m binnen dit bouwvlak. De planregels waarborgen op geen enkele wijze dat de privacy van [appellant sub 2] wordt beschermd, bijvoorbeeld door de oriëntatie van de appartementen hierin vast te leggen. Het plan biedt dus alle ruimte voor de realisatie van een woongebouw op korte afstand van het perceel van [appellant sub 2], met volledig zicht op het perceel en de woning van [appellant sub 2] vanuit de beoogde appartementen.

Met de stelling dat de afstand van het woongebouw tot de perceelsgrens van [appellant sub 2] volgens het bouwplan 5,5 m is, gaat de raad eraan voorbij dat niet het bouwplan van Cier Architecten van 16 december 2021, maar het bestemmingsplan hier ter beoordeling voorligt. Uit de verbeelding van het bestemmingsplan volgt dat het bouwvlak op 2 m van die perceelsgrens ligt.

Hetzelfde geldt voor de stelling van de raad over de oriëntatie van de verblijfsruimten en balkons. Ook die stelling is gebaseerd op het bouwplan van Cier Architecten, dat de Afdeling hier niet beoordeelt. De raad heeft geen regels in het bestemmingsplan opgenomen over de oriëntatie binnen het bouwvlak.

Overigens volgt uit dat bouwplan dat de beoogde appartementen naar vier zijden zijn georiënteerd, dat de beoogde gevel aan de zijde van het perceel van [appellant sub 2] zes hoekbalkons heeft, daarnaast drie balkons in het midden en 21 grote raampartijen die volledig zicht bieden op zijn perceel en woning. Ook uit het bouwplan blijkt dus niet, anders dan de raad stelt, dat de inkijk op het perceel en de woning van [appellant sub 2] en het verlies van zijn privacy zijn beperkt. Uit het bouwplan volgt eerder dat de initiatiefnemer de door het plan geboden ruimte zonder meer heeft benut.

De Afdeling heeft begrip voor het door de raad gestelde maatschappelijke belang van woningbouw. Naar het oordeel van de Afdeling kan dat belang echter ook worden gediend met inachtneming van waarborgen in het plan die voorkomen dat de privacy van [appellant sub 2] onevenredig wordt aangetast. Dat het plangebied in de schil van het centrum ligt, betekent niet dat de privacy van [appellant sub 2] van geen enkele betekenis meer is. Omdat de raad het privacybelang van [appellant sub 2] onvoldoende in acht heeft genomen, heeft de raad zich niet op het standpunt kunnen stellen dat het plan strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. Het betoog slaagt.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 31-05-2023

ECLI: ECLI:NL:RVS:2023:2081

Zaaknummer: 202205179/1/R2

Wetsartikelen: 2.17 Activiteitenbesluit en 3.1 Wro